

บทที่ 5

สรุปและอภิปรายผล

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าความทันต่อเวลาในการเปิดเผยข้อมูลและการตัดสินใจใช้ดุลยพินิจชะลอการเปิดเผยข้อมูลที่ทันต่อเวลา ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวัดค่าของตัวแปรต่าง ๆ จากรายงานทางการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในระหว่างปี พ.ศ. 2545-2547 และดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของงานวิจัย ดังนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาค้นคว้าความทันต่อเวลาในการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2545-2547 ผลจากการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนาของช่วงเวลารอการออกรายงานของผู้สอบบัญชี (ซึ่งงานวิจัยในอดีตจำนวนมากใช้เป็นตัวแทนของความทันต่อเวลาในการเปิดเผยข้อมูล) และ ช่วงเวลารอการเปิดเผยข้อมูล (ซึ่งเป็นความทันต่อเวลาในการเปิดเผยข้อมูลที่แท้จริง) พบว่าช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2545-2547 บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีความทันต่อเวลาในการเปิดเผยข้อมูล และมีแนวโน้มในการเปิดเผยข้อมูลที่เร็วขึ้น แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ให้ความสำคัญกับความทันต่อเวลาในการนำเสนอข้อมูลแก่ผู้มีส่วนได้เสียในกิจการ

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อศึกษาการตัดสินใจใช้ดุลยพินิจชะลอการเปิดเผยข้อมูลที่ทันต่อเวลา ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2545-2547 ผลจากการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนาของอัตราส่วนการตัดสินใจใช้ดุลยพินิจชะลอการเปิดเผยข้อมูลที่ทันต่อเวลา พบว่า ช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2545-2547 บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีการตัดสินใจใช้ดุลยพินิจชะลอการเปิดเผยข้อมูลที่ทันต่อเวลาสูงและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น แสดงให้เห็นว่าถึงแม้ผู้บริหารของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จะให้ความสำคัญกับความทันต่อเวลาในการเปิดเผยข้อมูล ก็ตาม แต่ก็ยังคงมีการตัดสินใจใช้ดุลยพินิจชะลอการเปิดเผยข้อมูลที่ทันต่อเวลา ซึ่งสนับสนุนมุมมองของทฤษฎีตัวแทน

วัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อศึกษาคุณลักษณะเฉพาะของกิจการที่มีความสัมพันธ์กับความทันต่อเวลาในการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในระหว่างปี พ.ศ. 2545-2547

ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยด้วยตัวแบบที่ 1 ใช้เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรตาม (ช่วงเวลารอการออกรายงานของผู้สอบบัญชี) กับ 8 ตัวแปรอิสระ (สินทรัพย์รวม มูลค่าทางการตลาด อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น อัตราส่วนกำไรต่อหุ้น การเปลี่ยนแปลงของกำไร ระยะเวลาในการเป็นบริษัทจดทะเบียน จำนวนบริษัทรวม/ ย่อย และอัตราส่วนเงินกู้ยืมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น) พบว่า ตัวแปรจำนวนบริษัทรวม/ ย่อย มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในทิศทางเดียวกันกับช่วงเวลารอการออกรายงานของผู้สอบบัญชี ซึ่งเป็นไปตามทิศทางเดียวกันงานวิจัยในอดีต แสดงให้เห็นว่า บริษัทที่มีกิจการที่เกี่ยวข้องกันมีความจำเป็นต้องรอนกระทั้งได้รับข้อมูลจากกิจการที่เกี่ยวข้องกันครบถ้วนก่อน จึงจะสามารถทำการปิดบัญชีสิ้นปีได้จึงทำให้มีช่วงเวลารอการออกรายงานการสอบบัญชีเพิ่มขึ้น

ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยด้วยตัวแบบที่ 2 ใช้เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรตาม(ช่วงเวลารอการเปิดเผยข้อมูล) กับ 8 ตัวแปรอิสระ (สินทรัพย์รวม มูลค่าทางการตลาด อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น อัตราส่วนกำไรต่อหุ้น การเปลี่ยนแปลงของกำไร ระยะเวลาในการเป็นบริษัทจดทะเบียน จำนวนบริษัทรวม/ ย่อย และอัตราส่วนเงินกู้ยืมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น) พบว่า ตัวแปรอัตราส่วนกำไรต่อหุ้น มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในทิศทางตรงกันข้ามกับช่วงเวลารอการเปิดเผยข้อมูล ซึ่งเป็นไปตามทิศทางเดียวกันกับงานวิจัยในอดีต

การที่ตัวแปรอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับ ช่วงเวลารอการเปิดเผยข้อมูล ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับงานวิจัยในอดีต แสดงให้เห็นว่าผลการวิจัยสนับสนุนทฤษฎีตัวแทน (Agency Theory) เนื่องจากการที่กิจการที่มีผลการดำเนินงานไม่ดี ผู้บริหารพยายามรายงานให้ช้าที่สุดเพื่อชะลอเวลาในการที่จะต้องอธิบายสาเหตุของการมีข่าวไม่ดี ขณะที่กิจการที่มีผลการดำเนินงานดีจะพยายามรายงานให้เร็วที่สุด เนื่องจากข่าวดีมีประโยชน์ต่อผลตอบแทนของตัวแทน และข่าวดีมีโอกาสนำให้ผู้บริหารได้รับรางวัล

การที่พบว่า ตัวแปรเกี่ยวกับขนาดของกิจการ ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กับความทันต่อเวลาในการเปิดเผยข้อมูล ทั้งช่วงเวลารอการออกรายงานของผู้สอบบัญชี และช่วงเวลารอการเปิดเผยข้อมูล แสดงให้เห็นว่ากิจการขนาดใหญ่มีข้อมูลที่เปิดเผยต่อสาธารณชนมากเพียงพอ ผู้ใช้รายงานทางการเงินจึงไม่ให้ความสำคัญกับความทันต่อเวลาในการเปิดเผยข้อมูลของกิจการขนาดใหญ่มากนัก เนื่องจากมีข้อมูลที่จะใช้ประกอบในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจพร้อมอยู่แล้ว

วัตถุประสงค์ที่ 4 เพื่อศึกษาถึงคุณลักษณะเฉพาะของกิจการที่มีความสัมพันธ์กับการใช้ดุลยพินิจในการตัดสินใจชะลอการเปิดเผยข้อมูลที่ทันต่อเวลา ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2545-2547

ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยด้วยตัวแบบที่ 3 ใช้เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรตาม (การตัดสินใจใช้กลยุทธ์ปิดเผยข้อมูล) กับ 8 ตัวแปรอิสระ (สินทรัพย์รวม มูลค่าทางการตลาด อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น อัตราส่วนกำไรต่อหุ้น การเปลี่ยนแปลงของกำไร ระยะเวลาในการเป็นบริษัทจดทะเบียน จำนวนบริษัทร่วม/ ย่อย และอัตราส่วนเงินกู้ยืมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น) พบว่า ตัวแปรมูลค่าทางการตลาด และตัวแปรจำนวนบริษัทร่วม/ ย่อย มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในทิศทางตรงกันข้ามกับ การตัดสินใจใช้กลยุทธ์ปิดเผยข้อมูล

การที่ตัวแปรมูลค่าทางการตลาดของกิจการ และตัวแปรจำนวนบริษัทร่วม/ ย่อย มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับการตัดสินใจใช้กลยุทธ์ปิดเผยข้อมูล แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารกิจการขนาดใหญ่และกิจการที่มีจำนวนกิจการที่เกี่ยวข้องกันมาก ไม่มีการเลือกตัดสินใจใช้กลยุทธ์ปิดเผยข้อมูลที่ทันต่อเวลา เนื่องจากกิจการขนาดใหญ่และกิจการที่มีจำนวนกิจการที่เกี่ยวข้องกันมาก มักจะถูกจับตามองอย่างใกล้ชิดจากนักลงทุน นักวิเคราะห์หน่วยงานราชการ รวมทั้งกิจการอื่นในอุตสาหกรรมเดียวกัน รวมทั้งหากอ้างอิงตามสถานการณ์การเข้าเล่นเกม ที่ว่ากิจการที่กลัวการเข้าสู่อุตสาหกรรมของผู้เล่นรายใหม่น้อย จะตอบสนองความต้องการของตลาดด้วยการรายงานข้อมูลที่ทันต่อเวลา อีกทั้งยังแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่เป็นกิจการขนาดใหญ่ กลัวการเข้าสู่อุตสาหกรรมของกิจการรายใหม่น้อย

ผลการวิจัยเกือบทั้งหมดเป็นไปตามทิศทางเดียวกับงานวิจัยในอดีต ผู้วิจัยคาดหวังว่างานวิจัยในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่มีความจำเป็นต้องใช้รายงานทางการเงิน เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ และเป็นแนวทางหนึ่งในการประเมินความโปร่งใสในการบริหารงานของผู้บริหาร ทั้งยังสามารถใช้เพื่อเป็นหลักฐานทางวิชาการสำหรับผู้สนใจที่จะนำไปศึกษาเพิ่มเติม หรือเพื่อใช้เป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป

ข้อจำกัดของการวิจัย

1. การเลือกทดสอบข้อมูล ผู้วิจัยเลือกทดสอบเฉพาะตัวแปรเชิงคุณภาพเท่านั้น จึงไม่สามารถทราบได้ว่ามีตัวแปรอื่นที่เป็นตัวแปรเชิงปริมาณและความสัมพันธ์กับตัวแปรตามที่ศึกษาหรือไม่
2. เนื่องจากค่าความสัมพันธ์ระหว่าง ตัวแปรตามต่าง ๆ มีค่าสูงและมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่าตัวแปรตามที่ศึกษาไม่เป็นอิสระต่อกัน อาจจะทำให้ผลของการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ตามสมการถดถอยเชิงพหุระหว่างตัวแปรตามกับตัวแปรอิสระแต่ละตัวในแต่ละ

สมการคลาดเคลื่อนได้ เช่น ตัวแปรอิสระบางตัวอาจพบมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามในสมการหนึ่งแต่กลับไม่พบความสัมพันธ์กับตัวแปรตามในอีกสมการหนึ่งเป็นต้น

3. เนื่องจากไม่สามารถหาข้อสรุปได้อย่างชัดเจนว่าการที่กิจการเปิดเผยข้อมูลช้าหรือเร็วเกิดจากความตั้งใจของผู้บริหารกิจการ เช่น บางกิจการมีการกำหนดวันประชุมเพื่ออนุมัติงบการเงินที่แน่นอนตายตัวทุกปีถึงแม้ปีใดผู้สอบบัญชีจะลงนามในรายงานของผู้สอบบัญชีเร็วแต่กิจการก็ยังคงต้องรอจนถึงวันกำหนดประชุมเพื่ออนุมัติงบการเงินจึงจะสามารถเปิดเผยข้อมูลได้ บางกิจการผู้บริหารอาจสรุปข้อมูลกับผู้สอบบัญชีแล้ว แต่ผู้สอบบัญชียังมิได้ลงนามในรายงานของผู้สอบบัญชี แต่ผู้สอบบัญชีมีการรับรองต้นร่างงบการเงินมาให้ก่อน ซึ่งกิจการสามารถนำเข้าสู่ที่ประชุมเพื่ออนุมัติงบการเงินได้ก่อน จึงทำให้เมื่อผู้สอบบัญชีลงนามในรายงานของผู้สอบบัญชีแล้วกิจการสามารถเปิดเผยข้อมูลได้อย่างรวดเร็วทันที แต่อาจมีบางกิจการปิดบัญชีสิ้นปีช้าไม่ว่าจะด้วยสาเหตุใดก็ตาม จึงทำให้ผู้สอบบัญชีลงนามในรายงานของผู้สอบบัญชีล่าช้าจนใกล้ถึงวันกำหนดเผยแพร่งบการเงิน ดังนั้นกิจการจึงจำเป็นต้องเปิดเผยข้อมูลทันที ไม่สามารถชะลอการเปิดเผยข้อมูลได้

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

การศึกษาความทันต่อเวลาในการเปิดเผยข้อมูล โดยทำการทดสอบความทันต่อเวลาในการเปิดเผยข้อมูลทั้งจาก ความทันเวลาในการออกรายงานของผู้สอบบัญชี และความทันต่อเวลาในการนำส่งงบการเงินต่อตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และ การตัดสินใจใช้ดุลยพินิจชะลอการเปิดเผยข้อมูลที่ทันต่อเวลา ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อการวัดค่าของตัวแปรต่าง ๆ ในระหว่างปี พ.ศ. 2545-2547 ปีวิจัยที่เป็นคุณลักษณะเฉพาะของกิจการที่ผู้วิจัยนำมาศึกษาในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยคัดเลือกเฉพาะคุณลักษณะของกิจการที่เป็นตัวแปรเชิงปริมาณซึ่งสามารถวัดค่าเป็นช่วงสเกล (Interval Scale) และ สัดส่วนสเกล (Ratio Scale) เท่านั้น ดังนั้นถ้าหากในอนาคตมีการศึกษาทางด้านความทันต่อเวลาในการเปิดเผยข้อมูลและการตัดสินใจใช้ดุลยพินิจชะลอการเปิดเผยข้อมูลที่ทันต่อเวลาผู้วิจัยมีความเห็นว่า

1. นำตัวแปรอิสระที่เป็น ตัวแปรเชิงคุณภาพมาศึกษาบ้าง ซึ่งผู้วิจัยคาดหวังว่า เมื่อมีการนำคุณลักษณะเฉพาะของกิจการตัวอื่น ๆ มาศึกษา อาจทำให้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพิ่มมากขึ้น
2. ศึกษาถึงมูลเหตุหรือสิ่งจูงใจที่ทำให้ผู้บริหารกิจการ มีการตัดสินใจใช้ดุลยพินิจชะลอการเปิดเผยข้อมูลที่ทันต่อเวลา
3. ศึกษาถึงผลกระทบต่อบุคคลภายนอก จากการที่ผู้บริหารกิจการมีการตัดสินใจใช้ดุลยพินิจชะลอการเปิดเผยข้อมูลที่ทันต่อเวลา หรืออาจจะศึกษาจากข้อบ่งชี้ต่าง ๆ เช่น การศึกษาความผันผวนของปริมาณหรือราคาในการซื้อขายหลักทรัพย์ในช่วงระหว่างที่มีการชะลอการ

เปิดเผยข้อมูลของกิจการนั้น

4. ขยายช่วงเวลาที่ศึกษาออกไปเพื่อให้มีจำนวนข้อมูลมากขึ้น เพื่อให้ผลการทดสอบ
พัฒนาการของความทันต่อเวลาในการเปิดเผยข้อมูล และ การตัดสินใจใช้ดุลยพินิจชะลอการ
เปิดเผยข้อมูลที่ทันต่อเวลา มีความชัดเจนมากขึ้น

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University